

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 < 05 >

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 8.

Anyakönyvi túlkiadások.

Az egyházpólitikai törvényjavaslatok tárgyalása alkalmával minduntalan azt hangoztatta a kormány, hogy azok a lakosságra semmiféle újabb terhet nem hárítanak. Ingyen fogják végezni a községi jegyzők, — mondotta Hieronymi. Megmondottuk már akkor, hogy ez teljesen lehetetlen és ezen állításunkat napról-napra jobban megerősíti a tapasztalás.

Az idej költségvetésben csaknem kerek egy millió forintra van felvéve az anyakönyvvezetők és helyetteseiknek fizetése. Pedig ez a költségeknek csak egyik részét képezi. Az anyakönyvi kiadások dologi részét az egyes községek fizetik. A belügyminiszter legutóbbi jelentése szerint ez ismét félmilliónál többre megy évenként.

Ezenfelül az anyakönyvvezetők és anyakönyvi hivatalok száma folytonosan szaporodik, a mi egyértelmű a költségek folytonos szaporodásával. Csak magában Budapesten 40,000 frttal emelte a költségvetést az új anyakönyvi hivatalok felállítása. Az egyházpólitika tehát finánciális téren is kezdi megteremni fanyar gyümölcseit. — Arra, hogy mily ijesztő mérvben kezd terjedni a felekezetenélküliség, hogy ennek mily erkölcsi elzúllás lesz a következménye és hogy ez mennyire ellentétben áll magának az államnak céljával, ez alkalommal szólni nem akarunk, — mert hiszen az forintok és krajczárokban nem fejezhető ki.

Megmondottuk már a javaslatok tár-

gyalásakor, hogy azoknak káros következményeit első sorban a protestáns papság fogja megérezni, amely a stóla-jövedelmekre van utalva, hogy megélhessen. A félrevezetett protestáns papság akkor a kormány szekerét tolta, s hiába akarták felvilágosítani, nem akarta látni előre látható biztos romlását. Most kezdi már belátni, amikor késő.

Természetes dolog, hogy a protestáns papság csaknem teljesen a stóla-illetményekre lévén megélhetés tekintetében utalva, ezek náluk a legmagasabbak, továbbá, hogy egyéb egyházi adózásuk is nagyobb bármely más felekezetenél. Még természetesebb, hogy egyházaikhoz tartozó azon hiveik, kikben nem eléggé szilárd a hit-hűség, kapva kapnak az alkalmon, hogy súlyos egyházi terheiktől megszabaduljanak: hiszen olyan jó erre az a felekezetenélküliség. A lelkészi bevételek tehát folyvást apadnak, s utóljára a tisztességes megélhetéshez megkivántató minimummal sem fognak rendelkezni.

Tegnap jelentette *Bachát* főesperes a lutheránus konventben, hogy a budapesti hitközség tagjai közül a múlt évben százan lettek baptisták, a házasságkötések száma pedig 140-el kevesbedett.

Most már mindezt belátják s gyűlöseiken hevesen kelnek ki félrevezetőik és a kormány ellen. Vezérek már is alig tudják őket visszatartani attól, hogy az ellenzékhez ne csapjanak át. S ha ez talán egyidőre sikerül is, de előbb-utóbb meg lesz: maga az élet egyszer egyje fogja őket erre kényszeríteni.

A kormány maga is tudja, érzi ezt, s

hogy az előbb csaknem tisztán ellenzéki protestantizmust, melyet az egyházpólitikai javaslatok maszlagával oly hamarosan sikerült kormánypártivá tenni, pártja mellett továbbra is megparthassa, kongrua-javaslatot készít papjaik számára, biztosítván részükre évi 600—800 frt minimális jövedelmet.

Mi lesz tehát a helyzet, ha ezen javaslat keresztül megy?

Igen egyszerűen csak az, hogy állami adó alakjában újabb terheket fognak viselni Magyarország lakosai azért, hogy helyre legyen pótolva azon lelkészek jövedelmeinek csökkenése, kiknek hivei eléggé vallástalanok voltak ahhoz, hogy nyíltan is felekezetenélkülieknek vallják magukat.

Ezekhez járul még az, hogy a kormány az anyakönyvi kiadásoknál sem marad a költségvetés keretében, hanem minduntalan póthitelekhez folyamodik. Az állami számvéviszék éppen most terjesztette a képviselőház elé a múlt évi zárszámadásokról szóló jelentését, mely jelentékeny túlkiadásokról számol be. E kiadások között nem csekély összeggel szerepelnek az *anyakönyvi túlkiadások*.

Eme jelentés szerint a múlt év folyamán az anyakönyvi felügyelők fizetésénél és lakáspénzeinél 8053 frt, az anyakönyvvezetők és helyetteseik tiszteletdíjainál 48.220 frt, az anyakönyvi felügyelők napidíjainál és utiköltségeinél pedig 1035 frt túlkiadás merült föl, a mely összesen 57.309 forintnyi személyi szükséglet-többletet csak elenyészően csekély részben ellensúlyozhatták a —

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Művész-irigység.

Daudet Alphonse után: G. L.

Hogyne szerették volna egymást? Mindkettőn szépek, híresek voltak, ugyanazon operákban énekeltek, ugyanazon szenvedélyeket adták elő csaknem minden este három négy órán át, ugyanazon érzelmekbe élték belé magukat. A tüzzel nem lehet büntetlenül játszani. Nem lehet hónaponként husszor a legolvadékonyabb hangokon, hegedű és flóta kíséret mellett énekelni egymásnak: Szerettek! a nélkül, hogy a hang végre meg ne remegjen belé. Így szerettek ők is egymásba, énekelve Lohengrin és Elza áriáját a nyitott ablak mellett.

Nem érzed-e az édes illatot,
Hogy mámorit el elmét és szívet?!

A fehér oszlopok közt lepte meg őket az érzelem, midőn a Capulet ház erkélyén vigasztalták egymást a felkelő napsugárnál a Romeo és Juliában:

— Csalogány volt ez nem pacsirta szó.
Akkor hálózta be őket, midőn mint Faust és Margit ültek egymás mellett holdvilágos éjszákán, jázsmén és rózsalomb alatt:

— Oh, hadd szemléljem kedves arcodat!
Egész Páris tudta szerelmüket, s természetesen rendkívül érdeklődött iránta, hiszen ezzel is több újdonsága volt a sarsonnak

Ettől kezdve kettőzött érdeklődéssel kísérték a két »csillag« játékát is, melyek egyenlő nagyságban és ragyogásban ékesítették a nagy operát. Végre midőn egy nap a tetszés egész csodálatos nagyságban, úgy szólván orkányszerűen nyilvánult, s a függőnyt folyton föl kellett húzni, mely az elragadtatott nézőtér a virággal koszorúval fedett színpadtól elválasztotta, Romeo és Julia kölcsönösen kifejezést adtak érzelmeiknek. Mindkét művészlélek mintegy földöntúli tüzzel égett, s ellenállhatatlan hatalom ragadta el őket magával. A csillagok találkoztak pályájukon, s e percztől kezdve együttes fényben ragyogtak.

Egybekelésük kezdetén nem léptek színpadra; csak midőn a mézeshetek mulni kezdtek, énekeltek ismét, még pedig ismét Romeo és Juliában. E naptól kezdve azonban különös változás állott be. Azelőtt kettejük közül a férfi volt a tekintélyesebb, ünnepelebb fél. Idősebb, tapasztaltabb volt, jobban ösmerte a publikum gyöngéit, s azért nagyon jól tudta, hogy kell bánni vele, úgy szólván belé játszotta magát a nézőtérbe, páholyba. Hozzá képest a másik fél még csak nagytehetségű tanítványa volt, kinek már akkor hódoltak azon reményben, hogy tehetségei remekül fognak kifejlődni. Hangja még néhol éles és kevésbé hajlékony volt, a tökéletesség, a kerekdedség még hiányzott, amint-hogy vállalai sem voltak még akkor oly teljesekek, szoborszerűek. A színpadra visszatérése után ismét föllépett régi szerepeiben, s hangjának teljes, lágy csengése meglepte s elbájolta

a közönséget már az első akkordoknál. Az intonálás biztos volt, hangja mint a harang csengő, tiszta — tetszésvihár zúgott a nézőtérén át, ahányszor megjelent, a bámolat a meglepetés általános volt, aznap este az összes érdeklődés az ő személyében összpontosult. A fiatal asszony életének legszebb napja volt ez. Boldognak magát; kimondhatatlanul boldognak érezte; ujjongani szeretett volna gyönyörűségében, hiszen minden úgy történt mint azt legszebb álmaiban elképzelte. Férje persze meglehetősen mostoha bánásban részesült, csaknem elfeledték, alig tapsoltak s valamint minden túlerős férj mély árnyat vet, ő is nagyon mellőzve érezte magát, mintha valami harmadrangu énekes lett volna. Arra nem gondolt, hogy egyedül ő volt oka a szenvedélyes égi játéknak, e remek énekek, hogy a belsőségnek és hévnek, amely úgy elragadta a közönséget, az ő szerelmében kell eredetét keresni, hogy ő lobantotta hatalmas lángra a lappangó szikrát. Már e gondolat maga büszkévé tette volna, de, amint mondottuk, erre ő nem is gondolt, mert a színész hűségére nagyon mélyen meg volt sértve benne. Az előadás végével rögtön hívatta a claue vezetőjét, s a leghevesebb szemrehányásokkal illette őt, hogy fölléptét, távozását nem kísérte tetszészaj, fenyegette, hogy feladja az igazgatónak.

Oh édes Istenem! panaszkodhatott akár hányszor, s a claue dolgozhatott bármily erősen, nem használt semmit, a publikum kegye egészen feleségéhez fordult, s ezen nem lehetett változtatni. Az asszonynak még hozzá az

nyomtatványoknál való megtakarítással. — A tulkiadást azzal okolja meg a belügyminiszter az állami számvéviszékhez intézett átiratában, hogy »a költségvetési törvényben nem volt gondoskodás az anyakönyvi felügyelők részére egyenkint 300, illetőleg 400 frttal engedelmzett irodai átalányról; hogy továbbá egyrészt az anyakönyvvezetői teendők folytonos és akadálytalan elláthatása érdekében, másrészt az anyakönyvvezéssel megbízott községi jegyzőknek a közigazgatás egyéb teendőivel való nagymértékű megterhelése miatt nagyobb számban kellett helyettesekről gondoskodni, mint a költségvetési törvényben tervezve volt, s hogy az anyakönyvi felügyelők napidijainál és utiköltségeinél a tulkiadás több felügyelő uti átalányának fölemeléséből és néhány felügyelő átköltözködési költségeinek kiutalványozásából keletkezett.

A belügyminiszter megokolta a tulkiadásokat, a parlament nem tehet egyebet, mint tudomásul veszi az előleges felhatalmazás nélkül tett kiadásokat, az ország népe pedig fizeti a napról napra növekedő anyakönyvi adót, anélkül, hogy az ugynevezett »új rend«-nek csak legkisebb hasznát is látná.

A Dipauli javaslat hatása.

Mult számunkban megemlékeztünk arról az erős forrongásról, a mit Dipauli báró javaslatával az osztrák képviselőházban előidézett.

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük most azt, hogy az első meglepetés elmúltával a kormány serényen utánna látott, hogy az abszolút többséget megszerezze s így saját pozícióját biztossá tegye. Ugy a különféle árnyalatu kormánypartokban, mint a katolikus néppártban utánna jártak, hogy a kormány részére azt a többséget is biztosítsák tartalékban, melyre a csehek esetleges külön válaszával okvetlen szükség lenne. Azonban ezek a törekvések nem vezettek eredményre.

Az eddigi üléseken ugyan még nem jutott dűlőre — a közbejött ismeretes botrányok miatt — a kormány javaslata, de a legközelebbi üléseken már egész bizonyosan várható ennek a nyelvkérdésnek a szőnyegre kerülése.

volt a szerencséseje, hogy csupa »neki való« szerepekben játszott, melyek még jobban kitűntették fényes tulajdonait. Oly biztossággal és nyugalommal lépett tehát a »deszkákra,« mint egy nagy világi hölgy a bálteremben, előre is biztos lévén a siker. A férj minden föllépésnél bosszubb, kedvetlenebb, idegesebb lön, — és bizony mindenestre bosszantó dolog volt, mily hamar kiment ő a divatból, s hogy öszpontosult a közönség egész figyelme, egész érdeklődése feleségében. Sokáig iparkodott ugyan eltitkolni felesége előtt, s az egész világ előtt, mily kellemetlenül érinti őt ez az áramlat; azonban, midőn egy este együtt mentek föl neje öltözőjébe, s az alig birta czipelni a sok bokrétát, melyet a közönség feléje vetett, az énekesnő, győzelme ittasultságában (s hangjáról meglehetően ismerni öröme belsőségét) így szólt: »Ma pompás házunk volt.« A férfi csak annyit felelt: »Azt találd?«, de oly gunyval, hogy a szegény asszony előtt egyszerre világossá lön minden.

Férje féltékeny! Csak hogy nem a szerető férfi féltékenység bántja, aki egyedül akarja birni nejét, egy pillantást se akar juttani másnak — hanem a művész utáatos, irigy, engesztelhetetlen féltékenysége. Most már tudta, hogyha egy egy ária végén a közönség brávóival elhalmozta őt, s a tapsnak végehosza nem akart lenni, miért tekintgetett részvélenül, szórakozottan a publikum közé, miért

A katolikus néppárt azonban most, a csehek egy tulzott követelésére egész nyíltan szervezkedik azok ellen; s így jelentékenyen megkönynyíti a szorongatott kormány helyzetét. A kormány ugyanis ebben az esetben a katolikus néppártban megfogja találni azt a tartalék többséget, a mit oly annyira óhajt.

A cseh-katolikus néppárti szövetkezett tegnap ülést tartott, a melyben kifejezést adott annak, hogy a katolikus-néppárt törekvéseit helyesli és Dipauli javaslatával — lényileg — egyetért.

Ha ez a felfogás uralkodóvá lesz, akkor a bécsi Reichsrathban csakugyan a katolikus néppárt jut majd tulsulyra és ő lesz majd hivatalva arra, hogy a válságos helyzetet javítson és az ingadozó kormány állását megszilárdítsa.

Legalább a mostani helyzet mindenben ide grovitál és a közel jövő — úgy hisszük — beigazolja majd jelen állításunkat is.

Inognak a miniszteriumok.

Rossz idők járnak most a piros bársony székeken trónoló nagyságokra. Mintha valami mételeyező pára volna a levegőben, a mely országokból országokba szállva, felzavarja a nyugalmat, a biztosságot és békét.

Napról-napra komolyabb eseményekről hoznak hírt a világot összekötő táviró drótok; és bizony korántsem tulzás, ha azt mondjuk, hogy mindenfelé beütött a krízis.

Németországban, a birodalmi kancellárnak, Hohenzollern hercegnek vált olyanná a helyzete, hogy alighanem állása árán fog kibontakozni belőle. A katonai büntető-törvényköny az a bizonyos Achilles-sark, a mit a kancellár minden áron módosítani akar s a mely módosításnak a katonai körök kézzel-lábbal ellene szegülnek. Már most az uralkodónak módjában áll kettő, vagy a katonai körök óhajának tesz eleget s akkor elejti a törvény módosítást, vagy . . . az az, itt nincs is már vagy. A kancellár bukásával a kormányé is együtt jár. A sógoroknál e szerint kész már a fekete leves.

Spanyolországban még válságosabbak az állapotok. A közvélemény fel van zudulva Weyler és Acarraga tábornokok kubai vérengzése és zsarnokoskodása miatt. És az általános fejtelenségben, amelyet az eddigi rossz kormányzás idézett elő, szinte tehetetlen a jelenlegi miniszterium — fejük, Sagasta, minden vigasztaló remény nélkül ragadta kezébe a korrumpált ország laza gyeplőit. Itt is az utolsó figurához harangoztak már be.

öltött arca oly különös kifejezést, mintha csak azt akarta volna mondani: »Ha majd fölhangyok a tapsal, talán nekem is szabad lesz énekelnem.«

Oh, tetszés, a taps, az ujjongás, a kihívás! Hogy áthat a színház minden helyiségén, hogy hallják azt a szinpadon, a kuliszák mögött, az öltözőkben! Ha egyszer megkóstolta az ember ezt az élvezetet, bizony nem nélkülözheti többé. A nagy művészek akik leléptek a szinpadról, nem valami betegségben vagy gyengeségben halnak el, hanem elpusztulnak, mert nem bírják elviselni a taps nélküli életet. Művészüket kétségbeejtette a közönség közönye. Bosszankodott, veszekedővé vált, mérges, epés lett. Néha megpróbálta észre téríteni saját magát, a maga ellen való kedvezőtlen hangulatot elkerülhetetlen sorsnak tekinteni, s mondogatta magában, mielőtt a szinpadra lépet volna: »Hiszen a feleségem, hiszen szeretem!« Hiába! Minden igaz valódi érzés elnémul, mihelyt a szinpad mesterkelt, fölesigázott érzések nyomulnak előtérbe. Még mindig szerette feleségét, de mint énekesnőt utálta és gyűlölte. A nő észre vette ezt (mit nem vesznek észre az asszonyok!) s szegény ügy ügyelt minden jártára-keltére, magaviseletére mint a betegre szokás. Kezdetben iparkodott saját győzelmeit kisebbíteni, nem játszva teljes erejéből, félhanggal énekelve és a többi; node a lámpafény az ilyen elhatározásoknak hamar véget vet. Epen az történt vele

Görögországban pedig valóságos guerilla-harczot vív az ujonnan alakult kabinet a régivel. Emezeket az intrikus Delyamusa tüzei, a ki kész veszélybe taszítani, most mikor Görögország ügyei rosszabbul állanak mint valaha. A Damokles-kard lóg a görög kabinet feje felett.

Es nunc venimus ad fortissimum: itt van a mi drága ikertestvérünk: Ausztria.

Még olyan pártját ritkító botrány komoly honatyák közt nem történt, mint a tegnapielőtti Reichsrathban.

Mikor már egy parlament eljut ehhez a ponthoz, akkor nagyon is elárulja, hogy tulérett. Mert hogy ennek az általános és elkeseredett dulakodásnak óriási bukfenz lesz a vége, az körülbelől bizonyos.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mi hulik majd ránk ebből az omladékból? Mert az is bizonyos ám, hogy az iker-testvér bomlását mi is megsiratjuk még.

Olyan formán van bizony, hogy »rossz idöket élünk, rossz csillagok járnak!« . . .

Beranger—Petöfi.

Berangernek nem a legszebb költeménye, Petöfinek nem a legsikerültebb fordítása, de mégis e két genius ölelkezéséről lévén szó, bizonyára mindenki érdeklődéssel fogadja az »Egyetemes Philologia Közlöny« híret, hogy Kont Ignác dr. megtalálta Petöfi egy Beranger-fordításának eddig nálunk teljesen ismeretlen eredetijét a francia nemzeti könyvtár különnyomtatványai között. A fölfedezés annyiban fontos, amennyiben a kérdéses verset nem vették föl Beranger összes költeményeinek egyik kiadásába sem.

A költemény a februári foradalom dicsőítésére készült 1848. márcz. 10. A külön nyomtatvány eljutott Petöfi kezéhez, ki ezt menten lefordította s Beranger legszebb versének nevezte a forradalom lázában, holott valóban nem sokkal többet ér, mint a magyar lyrikus fordítása, s talán ezért nem vették föl az összes kiadásokba.

A dal önálló alakban, négy számozott lapnyi, negyediv, 80 formában jelent meg e címen: Stances de Beranger a urmanes de Manuel sur la Revolution française. Paris, impormerie de Schneider. I. ru d' Erfurth. A költemény elején lant áll végén pedig a köztársaság, a galliai kakassal és a tudomány jelvényeivel. A költemény befejező strófhája így hangzik:

Gloire à toi, Peuple, a tes succès rapides!
Je q'aime mieux lorst'ue je pense à lui.
Mes bras ouverts ne resteront pas vides;
Tous les Français sont freres aujourd'hui.

ami férjével, aki szintén nem volt képes követni jobb belátását. Csakhamar ismét a megszokott verve-vel énekelt — tehetségét nem lehetett békóka venni. Majd ismét megakarta adni magát, s hálásnak mutatkozott iránta, tanácsot, utbaigazítást kért tőle.

A férfi persze sohasem volt megelégedve. A kegyes jóakarát, a hamis és megbizhatatlan pajtáskodás hangján szólott hozzá, melyre oly sokszor vetemednek a színészek egymás között, épen olyan esteken, midőn rendkívüli tetszést aratott: »Jobban kell vigyáznod magadra kedvesem! Ez a mai ismét nem ért semmit! Ezen az uton sohasem fogod valamire vinni!«

Majd arra törekedett, hogy minden módon akadályozza őt énekében: »Vigyázz, eltékozlod erőidet! Tülerölteted magad! Pihenj egy kissé szünetelj, nyugalomra van szükséged!«

A legnyomorultabb ürügyeket se átalotta előrántani, csak hogy visszatartsa őt a fellépéstől. »Ne énekelj ma, náthás vagy! Még megárt!« Néha annyira ment, hogy éppenséggel igazságtalan szemrehányásokkal illette: »A duett finálját megint elsiitted! Tönkre tetted az én énekemet!«

Az elvakult művész nem vette észre, hogy épen megfordítva volt a dolog, hogy éppen ő akadályozta és feszélyezte nejét az énekben, hogy mindig korán vágott belé, hogy utját vágja egy-egy tapsnak s hogy ő csak hogy jól érthetően megmutassa magát a közönségnek s hogy

Vieillard courbé, quand tu courais aux armes,
Comme les morts j'ai du me reposer:
Mon sang est froid, mais j'ai de chaudes larmes!...
Peuple Français, je voudrai t'embrasser.

Petőfi fordítása:

Dicsőség reád, nép, e gyors sikeredre!
Jobban szeretlek én, ha ő eszemben van.
Az én nyílt karjaim nem lesznek üresen:
Aki csak francia mind testvér az mostan.
Ti fegyvert fogtatok s görnyedt aggastyánnak
Nekem, mint halottnak itt pihennem ketlett!
Hideg a vérem és forrók a könnyeim...
Óh francia nép, hogy meg nem ölelhetlek!
(Petőfi, Beranger legújabb dala.)

Mint azt mindenki észreveheti az egy stróphából, Petőfi nagyon is »hamar munkát« végzett, s nem is említve a refrain nekünk nagyon is szabadnak látszó fordítását, a vers technikája bizony igen gyöngye, no de quandaque bonus dormitat Homerus. Mi ezáltal nem akarunk az eredeti és a fordítás összehasonlításával bibelődni, amit Kont Ignác is másra hagy, hanem a nevezett folyóirat cikkére reflektálni. Kont I. ugyanis a 777 lapon még »szép dálnak«-nak nevezi Beranger versét, a 778 lapon pedig így ír róla: »A költemény különben nem tartozik Beranger jobb dalaihoz s nem csudálható, hogy nem vették föl az összes kiadásokba.« Megvalljuk, mi egy kissé komikusnak találjuk az ilyen szomszédos lapokon előforduló ellenmondást. Még komikusabb, hogy az író a 777 lapon megjegyyezze a költeményről: »Csak egy sajtóhiba van benne: a dedicióban Mamuel Manuel helyett, a 778 lapon pedig a költemény utolsó sorát ily értelemzavaró hibával látjuk közölvé:

Mon sang est froid, mais j'ai de chandes* larmes!

Akik Beranger költeményének teljes francia szövegére kíváncsiak, ám olvassák el az »Egyetemes Philologia Közlöny« októberi füzetét.

Dr. N. Gy.

A jövő évi sorozás.

— Előkészületek az ujonczozásra. —

A magyar országgyűlés még nem szavazta meg az 1898. évi ujonczjuttalékot, a honvédelmi miniszteriumban azonban már megtették az előkészületeket a sorozásra.

A miniszter részletes »Felhívást« bocsátott ki, amelyből az ujonczozás alá kerülő ifjak teljes tájékozódást nyerhetnek az általános dolgokra nézve, amelyeket majd annak idején a helyi viszonyokhoz alkalmazva külön hoznak az illetők tudomására.

* Chaudes helyett.

emlékeztesse azt saját magára, a színpadon egészen előre tolokodott s nejt a háttérbe tolni igyekezett, A nő sohasem panaszkodott; sokkal jobban szerette férjét. Diadalai elnézővé tették, folytonos szelidségre hangolták. Hanem mit ért mindez? Minden este szerényen vissza akart vonulni, azonban mindig előtapsolták.

A színházban minden szerepirigységet hamar fölfedeznek s a kollégák persze igen jól mulattak a házaspáron, nem tartózkodva a rossz viccektől és megjegyzésektől. Az énekest elhalmozták neje tehetségére mondott bókokkal. Ujságokat adtak kezébe, melyek hasábokon át magasztalták neje fenomenális énekét, az övére pedig mindössze néhány sorban emlékeztek meg. Miután egy este ismét ilyen dicsérrádát olvasott, egész dühvel rontott felesége öltözőjébe, elébe tartva az összevissza gyűrt lapot: Talán bizony kedvesed volt ez az ember? Ily alávaló sértegetésekre s gyanításokra ragadtatta magát.

Szegény asszony! Hogy istenítették, ünnepezték, hogy irigyelték! Nevét minden képzelhető tárgyon ott lehetett látni, szalagokon, galériákon, papírgyártók kartonjain, cukrárszok, illatszertárosok cikkein — és mily szánalomra méltó volt élete. Alig mert ujságot venni kezébe úgy félt saját dicséretétől, könnyeivel öntözte a virágokat, melyeket feléje szórtak s melyek észrevétlenül hervadtak el öltözőjében. Haza se mert vinni diadaljeleit.

A miniszter felhívásából adjuk a következőket:

A magyar királyi honvédelmi miniszter, az 1889-ik évi védtörvény 35-ik szakaszához képest, az 1898-ik évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok teljesítését oly czélből rendelte el: hogy azon esetre, ha az 1898-ik évi ujoncz-juttalékok tetteles kiállítását a törvényhozás megszakasztja, az állítás, az 1889-ik évi védtörvényben kijelölt és márczius 1-jétől április végéig terjedő időszak folyamata alatt, teljes és biztos adatok alapján s mind a magánfelek törvényes igényeinek kellő figyelemben tartásával, mind a hadseregre és a honvédségre nézve legkedvezőbb eredménnyel fogantatosíthatassék.

Ezen előmunkálatok közé tartozik többek között:

a) Összeírása az 1877., 1876., 1875. években született ifjaknak, a kik az 1898-ik évi sorozásra felhívott korosztályokat képezik.

b) A sorshuzás.

A szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett és a védtörvény 31—34. §§. szerint a póttartalékba való besorozásból álló kedvezmény iránti folyamodványok a felek által, és pedig:

c) a családfentartók, vagy gyámolításra szorult rokonai;

d) az öröklött mezei gazdaságok birtokosai;

e) a papjelöltek és papnövendékek;

f) a tanítók és tanítójelöltek által való előkészítése és benyújtása; — végre.

g) a felhívott korosztályokba tartozó, s egyévi önkéntesül való felvétel végett történt jelentkezések alkalmával hadképteleneknek talált egyévi önkéntesjelöltek valamint az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére a védtörvény 25—29. §§-ai szerint igényével bíró és azt a sorozás alkalmával érvényesíteni kívánó ifjak által az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének biztosítására, illetőleg megadására vonatkozó kérvényeknek felszerelése és benyújtása.

Ezután részletesen tájékoztat a felhívás a hadkötelesek összeírása, a sorshuzás, a családfentartók kedvezménye, a családi tekintetből való tartós szabadságolás, az öröklött mezei gazdaságok birtokosait megillető kedvezmény, a papjelöltek és papnövendékek megillető kedvezménye, a népiskolai tanítók, tanító-jelöltek kedvezménye és a tanítóképzőintézeti növendékek szabadságolása és végül az egy éves önkéntesi kedvezmények tárgyában.

A felhívás a katonatgyosztálynál, a kapitányi hivatalnál megtekinthető.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 10. Brenneberg Irén hegédművésznő és Fenyvessy Emil a Vígyszínház tagjának hangversenye a nagyváradai színpadon.

Utóljára véglegesen visszaakart vonulni a színpadról, de ezt férje nem engedte. »Azt fogják mondani, én vagyok a lépés oka.«

A kellemetlen, kínos, feszült viszony tehát tartott tovább.

Valamelyik premiére estéjén a szegény énekesnő a színpadra lépett. Valaki odasugta neki: »Vigyázzon! Cselt szöttek ön ellen.«

Nevetett az intésen. Cselt ő ellene? Ugyan miért? Hiszen általános rokonszeny vette körül, kívül állott minden clyuen, minden katérián.

Ez mind igaz volt. Az opera közepén midőn gyönyörű hangjának legmagasabb régióiban gyönyörködött a közönség, az áhitat szerű mély csöndet éles hangos fütty zavarta meg: A hallgatók nem tudtak hova lenni a megbotrározástól és csudalattól, alig mertek lélegzeni a várakozástól, hogy mi fog következni erre? Szegény asszony éneke egyszerre megszakadt; egy hang kevés, annyira se volt képes többé. Egyszerre szörnyű gondolat seillant meg agyában, de amely a másik pillanatban örült-ségnek tünt fel előtte és mégis — a férfi szemében állott véle — éles pillantást vetett rá, mintha lelke mélyébe akart volna tekinteni — és ekkor szemében ajakán alig észrevehető gunymosolyt látott átvonulni és — megértett mindent. Könnyei gyűltek össze szemében, majd heves sírásba törve ki, a kulisszák sötétjébe menekült.

Saját férje füttyültette ki!

Október 13. Jogügyi szakbizottság ülése d. u. 4 órakor a Városházán.

Október 14. Városi közgyűlés.
Nov. 7. Elnökválasztó rendkívüli közgyűlés a kath. körben d. e. 11 órakor.

Vára Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagydou.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától féltig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. e. 5—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Az iparoktatási főigazgató jubileuma. Mártonffy Márton kir. tanácsos, orsz. iparoktatási főigazgatónak sokat köszönhet a magyar iparoktatás. Nagyváradon is több ízben megfordult s ígéretet tett, hogy igyekezni fog megnyerni s minisztert a magyar iparoktatás ügyének felkarolására. A főigazgató a napokban ünnepelte szolgálatának 25 éves fordulóját. Ez alkalmat felhasználta az iparostanügy barátai s üdvözölték a jubiléumát. Dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter megleghangu levélben fejezte ki üdvözlését és elismerését Mártonffy főigazgatónak.

* A császári vadászat epilógusa a hivatalos lapban. Vilmos német császár magyarországi látogatása alkalmából királyunkkal kellemes napokat töltött Bélyén az udvari vadászatok alkalmával. Király ő Felsége megelégedését bizonyítja az a két kitüntetés, a mely a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg. Ő Felsége Nemegyei Ákos bélyei főhercegi jószágigazgatónak a Ferencz József rend lovagkeresztjét, Weinelt Károly főhercegi főerdésznek pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

* A szódavíz-adó bérlete. A szódavíz-adó bérletére a napokban tartotta meg Nagyvárad városa az árlejtést. A legelőnyösebb ajánlatot, évi 6200 frt összeggel Szüts Samu gyógyszerész és társa tették. Ez az összeg évi 900 frttal magasabb, mint a mennyit eddig fizettek a városnak. Mint halljuk, Reich József nevű nagyvárad lakos pótlólag ajánlatot nyújtott be a városhoz, a melyben ajánlja, hogy adja át a város neki a szódavíz-adó beszedését s ő megelékszik a bevétel 25%-ával, mindenesetre azonban biztosít a városnak évi 6200 frtot; vagy adja ki neki a város a bérletet évi 6500 frtért. Azt hisszük és el is várjuk a várostól, hogy nem fog kétes kimenetelű kísérletezésekre bocsátkozni, sem a 300 frttal magasabb ajánlat nem kábitja el. Mert éppen nem lélekemelő, mikor egy város pótajánlatokkal — hogy is mondta csak a miniszter éppen Nagyváradnak hasonló eset alkalmából? — erkölcs-telen alapra lép. De a korábbi hasonló dolgoknál legalább mentő körülmény, hogy óriási összegekről, 15—20 ezer frtról volt szó, nem pár szárról. Különböző emlékezzünk csak vissza, hogy az előbbi bérlet a kikötött 6000 frtból időközben azért alkudtak le pár száz forintot, mert — nem fizette ki magát a bérlet.

* Rend az építkezésnél. Egyes házak építésénél Nagyváradon éppen nincsenek tekintettel arra, hogy elég széles kapu bejáratot hagyjanak, a hol esetleges tűz esetén a menekülés biztosítva legyen. Így van több kapu nélküli ház a Szent-László-téren, Fő-utcán, Kert-utcán stb, a hol alig 130—150 centiméter széles bejárat van. A városi tanács határozatilag ki-mondotta, hogy jövőben 2 méternél keskenyebb bejáratokkal nem szabad építkezni.

* Halálba kergette a betegség. A vidéken a »jó nép« között erősen terjed a kishitűség, a jövőbe vetett bizalom hiánya s ennek tulajdonítható a sűrű egymásutánban előforduló öngyilkosság. Udvári községben, mint

levelezők tudósít bennünket, Gali István jómódu földmives vetett végett életének. Józán, takarékos ember volt s szorgalmával szerezte vagyonát. Egy idő óta azonban betegség lepte meg s azóta nem birt dolgozni. Betegségéhez járult még az idei rozsz termés s többeknek mondta, hogy »mit ér már ez az élet«, nem bir dolgozni s nem tudja eltartani feleségét és hat gyermekét. Ez a gondolat annyira bántotta, hogy a buskomorság vett erőt az 56 éves emberen. Tegnapelőtt kiment az istállóba s felakasztotta magát. Mire észrevették, meg volt halva.

* **Névváltoztatás.** Fischer János Nagyváradon [szolgálo tűzér-katona vezetőknévét] Kovács-ra változtatta.

* **Öngyilkos mezőőr.** Mező-Keresztesről írja levelezők, hogy Sütő Sándor mezőőr szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember iszákos volt s zavart állapotában annyira durván bánt feleségével, hogy a szegény asszony többször elmenekült éjjelre a kintások elől. A kegyetlen ember már két évvel ezelőtt mérget ivott, azonban az orvosok megmentették. Iszákosságával azonban nem hagyott fel s legutóbb is egy hétig dorbézolt és midőn részegen barangolt, kifeczegette a lábát. Azóta betegen feküdt és sokat bántalmazott neje ápolta. A napokban felhasználta neje távollétét s agyonlőtte magát.

* **A „Mark-Twain“** Egy külföldi lap hozta a következő szellemes apróságot: Nápolyban történt, hogy a Haszler-szálló ebédőjében. A sok utazó — nagyobbára németek — már meglehetősen kiélvezte a szép Itália minden látványosságát, fáradtan ültek e hosszú table d'hôte körül. Szinte zugott a fejük a sok rom, kilátás, templom, szirt és egyéb »részlet«-ektől, a melyeket a Bädeker oly lelkiismeretesen figyelmébe ajánl áldozatainak. A sok vendég eszegegett, ide oda hajlott, kaczagot és élénken dicsekedett kiki szomszédja előtt a látottak és halottakkal. — »Hol volt ma?« Mit fizetett ott? — »En mindig a felét ígérem annak, a mit be akarnak rajtam vasalni.« — »No, hiszen akkor alaposan megígérte nagysád!« — »Ó ezek a rabló bérkoecsisok!« — »S mi lesz ma este?« — »Mi a Café-chautont-ba megyünk?« — »Hát még oda is el lehet menni?« — »Itt? biz!« — »hallatszük össze-vissza. — Közbe-közbe az elragadtatás kifejezései: »Bámulatos!« — »fölséges!« — »Mily remek volt a kéklő tenger ma!« — »Ah, a Capri páratlan!« — »Elragadó volt ma este a napnyugta a Vezuvról!« — Ugy gondolom szebb a Rigi-ről nézve, — szól közbe egy mély alt hang. — »Ha szabad kérdenem, ismeri nagysád a Mark-Twaint?, fordul a Rigit magasztaló hölgyhöz egy ur. — Az asszonyosság méltóság teljesen a kérdező felé fordul és szól: »Sajnálom, nem. Onnan is oly elragadó a kilátás?« — »Ó, mama — szól egy halvány, nyurga hajadon a méltóságteljes hölgyhöz, akkor okvetlen felmászunk oda is!« — »Bocsánat, hölgyeim — Mark-Twain egy amerikai író, ki egy pompás történetben elbeszéli valahol, hogy miként tévesztette össze két amerikai turista a Rigi tetején a napkeltét a napnyugtával! — U-u-gy!?! Csod-dálatos!!! — képedt el a világlátott hölgy.

* **Elgázolt gyermek.** Tegnap délután a Zöldfa-utcán könnyen végzetessé válható baleset történt. Vid János oláh-apátii lakos szerkerével a nagypiacz felé igyekezett és sietségében nem vette észre, hogy a járdán éppen akkor ment keresztül Nagy Margit elemi iskolai tanuló, a kit aztán szerkerével elütött és a szerker keresztül is ment rajta, szerencsére a gyermeknek az ijedségen kívül nagyobb baja nem történt. Vid Jánost pedig a közelben álló rendőr Ferencz József, a rendőrségre vitte, a hol most várja büntetését.

* **Körözött betörő.** Fráter Ferencz földbirtokos szőlőjében a minap elkövetett rablás tettesének nyomában vannak, a mennyiben a fegyvert már meg is találták és a tettes neve is ismeretes, a ki nem más mint Farkas József asztalos segéd, Farkas, a mint nesztét

vette, hogy a rendőrség nyomában van és keresi, elmenekült és előbb a városban bujkált, mig azután megszökött, valószínűleg Kolozsvárra. Most a rendőrség országsszerte keresteti.

* **Megfogott csaló.** Tegnap egy kitanult csalót fogott el a tenkei csendőrség és kísérte a rendőrségre. Pár nappal ezelőtt Illés Sándor tenkei csizmadialeány bejött Váradra és itt állás után nézett. Csakhamar akadt is gazdája Mokri János helybeli iparosnál, a ki szívesen felfogadta a legényt. Illés azonban elmondotta új gazdájának, hogy adós maradt 22 forinttal, a mit, ha ki nem fizet, nem mehet helybe s kérte Mokrit, hogy előlegezze neki a pénzt. Mokri szívesen tett eleget kérésének s átadta a pénzt legényének, a ki egyet gondolt s a pénzzel együtt megszökött. A csendőrség azonban értesítve lett a dolgról és tegnap el is fogta és bekísérte Váradra a rendőrségre, a honnan a kihallgatás után az ügyészséghez tették át a dolgot.

* **Elvesztett pénz.** Tegnap a rendőrségnél jelentést tett Hans Prizibrán, hogy délben Kiss Dávid boltjától a füzési huszár kaszárnyáig elvesztette tárczáját a melyben 300 forint volt. A becsületes megtalálól, ha a tárczát a rendőrségen átadja illő jutalomban részesül.

EGYESÜLETEK.

A budapesti kath. kör házszenelése. Hazánk legelső kath. köre nagy ünnepélyre készül, saját házába költözködik át, s ezt megelőzőleg régi szép szokás s a kör jellegéhez képest házszenelést tart. Örvedetes ez az ünnepély már csak azért is, mert a kör tagjainak lelkes és nem fogyó pártolására mutat az, hogy rövid idő alatt annyi pénzt gyűjtötte a kör, hogy Budapesten saját házat építhet. Vettük a meghívót, mely folyó jhó 12-ére jelzi az ünnepélyt. Az új ház IV. kerület. Molnár-utca, 11. szám alatt épült. A meghívó alá gróf Wenckheim Frigyes, a budapesti katolikus kör házépitő részvénytársaság elnöke és gróf Esterházy Miklós Móríc, a budapesti kath. kör elnöke vannak jegyezve. Az ünnepély sorrendje a következő:

I. Szent mise, reggel 9 órakor a belvárosi plébánia templomban, mondja főmagasságu és főtisztelendő Vaszary Kolos biboros, Magyarország hercegprimása.

II. Házszenelés délelőtt fél 10 órakor a kör disztermében:

a) Karének. Nosedá Károly operai tag vezetésével előadják a magy. kir. opera énekkarának tagjai.

b) Ó Eminenciája a biboros hercegprimás ölszenteli a kör házáat.

c) Elnöki beszéd.

d) Hymnus. Előadják a m. kir. opera énekkarának tagjai.

III. Társas vacsora a kör helyiségében este 8 órakor. (Egy teríték ára 1 frt 50 kr. Részvételi jegyek e hó 10-ig válthatók a kör irodájában. A társas vacsorán hölgyek is részt vehetnek.

Új katolikus kör. A katolikus körök az országban szépen szaporodnak, ami a katolikus öntudat ébredésének jele. Legujabban Orvényes községben alakult meg a kath. kör, melynek alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Szövétnék.

A »Szövétnék« című protestáns irányu képes heti néplapnak első számát küldte be hozzánk Hornyánszky Viktor ismert fővárosi kiadó-czég (Akadémia-épület.)

A lap főképe a protestáns köznépszámára van írva s feladata, hogy a vallásérköcsi életet ápolja, — mindazonáltal kerülve a felekezeti villongásokat s a

békét és egyetértést hirdetve, — másik feladata a napi események tudatása, az ismeretek terjesztése, különös sulyt fektetvén a gazdálkodásra s annak mellékágaira, valamint a helyes háztartásra. Szóval igyekszik a nép igényeit teljesen kiegészíteni, válogatott közleményeivel pedig az olvasási kedvet minél jobban feléleszteni és ébren tartani. A lap előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Az első számból ítélve ez a kis néplap e l ő n y ő s e n elüt az »Ébresztő«-féle protestáns lapoktól, melyeknek nem az a czélja, hogy a protestáns híveket vallásukban megerősítsék, hanem, hogy a katolikus vallás tanainak és szertartásainak kigunyolása által hitfeleikben szítsák és ápolják a felekezeti gyűlölet áldatlan tüzet. Az új protestáns néplapnak megjelenése annak a jele, hogy a belátó, józanul gondolkozó protestánsok eljutottak immár annak az ismeretere, hogy »a nép valóságának és erkölcsiségének ápolására« nem elég a tagadás romboló szelleme, a pápisták gyalázása, hanem más eszközre van szükség, hogy népüket megtarthassák a hitben, hogy megóvhassák őket a felekezetenküliség és nazarénizmus pusztító örvényétől.

Ebből a szempontból örömmel üdvözöljük az új protestáns néplapot, de megjegyezéseinket nem hallgathatjuk el.

Kétségkívül hasznos dolog terjeszteni a nép között a bibliai ismereteket, de ezt nem mozditja elő semmivel sem a Genezareth tavában élő halaknak az ismertetése.

Hogy a pápa vagyona sok millióra rug s legközelebb is 600,000 frttal szaporította — bornirt ostobaság, melyet csak azért kürtöl a szabadkőműves és liberális sajtó, hogy olvasói előtt feleslegesnek tüntesse fel a Péter-fillérek. Magyarországból különben igen kevés Péter-fillér folyik be és ennek semmi köze a magyar liturgiához, mert azt — nem adják pénzért.

Azt az anathémát, mely a spanyol finánczminisztert érte, nem tanácsos bolygatni. Mert a baranyai magyar protestánsok közé ugyancsak behatolt az evangéliumi viláosság, még is féltuczat anathémát hoztak Szilágyi Dezső elnöklete alatt tartott konventjükön.

Ennyit az új protestáns néplap első számáról. Figyelemmel kísérjük pályafutását.

SZINHAZ.

Puccini új dalműve. Murger örökszép regényéből, a Vie de Bohème-ből, a melyet nálunk mint színművet bemutatott a budai színház. Puccini most operát írt. A négy felvonásos operát e hó 5-én adták elő óriási tettség mellett, a Bécsi An der Wien színházban. A bécsi lapok valóságos magasztalással emlékeznek meg ugy a dalműről, mint a benne szereplő művészekről.

A premiéren maga a szerző is jelen volt és alig győzött eleget tenni a kihívásoknak. — A szövegírók Giacosa és Illica is érdemes. hálás munkát végeztek.

Komáromi Mariska a vidéken. A sokat rebesgetett válás vagy ha jobban tetszik: szakítás bekövetkezett. Komáromi Mariska megkezdte budapesti bucsufellépteit s e hó 16-án be is fejezi a népszínházban. Ez annyit jelent, hogy végképen megválk a fővárosi színpadoktól. Szándéka huzamos körutat tenni a vidéki nagyobb városokban. Nem tudjuk ennek az elhatározó lépésnek az igaz okát, de annyi bizonyos, hogy legkiválóbb énekművésznőjét veszi el a népszínház Komáromi Mariska távoztával. A fényes primadonna társulat, a mely éppen a Népszínházban táboroz, most egy olyan taggal lett szegényebb, a kit nem pótolhatnak jó ideig, talán soha.

TANÜGY.

— **Uj paedagógiai szaklap.** A nevelést célzó szaklapok száma ismét szaporodott egygyel. Kolozsvárt *Havas Gyula* dr. kir. tanfelügyelő szerkesztésében novemberben megindul *Magyar Pestalozzi* című hetilap. Az új lapnak célja a szakszerű nevelést, illetve oktatást minden tekintetben a gyakorlati alapokra fektetni. Példákkal ismeretekkel, értekezésekkel helyes irányba akarja terelni a tanítást magát. A programjában közzétett (és nyakatekert körmondatokban körülírt) egyes irányelveiből legalább erre következtetnek. Vajha csakugyan a gyakorlati élet számára termelne inkább, mint a pedans szakírók számára. Munkatársai sorában ott találhatók népnevelésünk legkiválóbb alakjai és munkásai — de nagyon kevés igazán író ember. Azért tartunk attól, hogy kevés dolog lesz majd a lapban, a mi a tanítóknak kívül más és érdekelné egy kicsit. Minden esetre sok szerencsés kívánunk a kitűnően szervezkedett szerkesztőségnek és tartós jövőre a *Magyar Pestalozzi*-nak. A lap előfizetési ára egy évre 8 korona. A ki tiz előfizetőt gyűjt, az az előfizetési összeg 20 százalékát kapja, 15 előfizető után pedig 15 százalékot. — Előfizetések e hó végéig a szerkesztőhöz, Havas Gyula dr.-hoz küldendők Kolozsvárra.

MULATSÁG.

Mulatság a «Velencei Népkörben». Egy igen érdekes mulatság van tervezve folyó hó 26-ára. A velencei népkör saját könyvtára javára szándékozik ezen a napon a saját helyiségében egy felolvasással egybekötött mulatságot rendezni. Az igen érdekesnek ígérkező mulatságra a műsort most állítják egybe, úgy, hogy a napokban közölni fogják. A meghívókat szintén a napokban fogják expedálni. Összességében a «Velencei Népkör» eddigi sikeres működését, igen jó mulatságra van kilátásunk annnyival is inkább, mivel a szép szó, a melyre lesz fordítva a tiszta jóvedelem, a könyvtárgyarapítása megérdemli a pártolást.

Igazságszolgáltatás.

A pajták fosztogatója. A nyáron Székelyhídon a szőlősgazdáknak ugyancsak kellett őrizniök a pajtákait, mert egy ottani munkanélküli leány, *Csehi Zsuzsanna* a pajtákait sorba járta s mindenütt, a hol csak tehette, kisebb-nagyobb lopást követett el. Különösen két lopása sikerült, a mennyiben két lakatlan pajtának az ablakát beverte s ott bemászva követett el nagyobb lopást. Mindent elvitt, a mi csak kezébe akadt, de nem sokáig élvezhette lopásának hasznát, mert csakhamar rájöttek a lopásokra s keresték a tettest, a kit meg is találtak. Ezért a bűnéért állott tegnap a törvényszék előtt *Csehi Zsuzsanna*, a kit megtört a fogság. Különösen szegénységére hivatkozott s arra, hogy éhezett s ezért volt kénytelen lopni. A törvényszék a vádló beszéde után tekintettel a bűn súlyos voltára és hogy több ízben követett el lopást, két évi és három havi börtönrre ítélte *Csehi Zsuzsannát*.

Veszedelemes vő. Egy fiatal ember állott tegnap a törvény előtt nagy bűnnel vádolva. Vádolva volt, hogy saját apósát baltával megtámadta s agyba-főbe verte, azután a lábszárát eltörte, sőt még ezzel sem elégedett meg, hanem egy czölöpöt akart kihuzni, hogy ezzel verje agyon s mikor ez nem sikerült neki, kövekkel dobálta meg az eszméletlenül fekvő öregot. *Rabella Györgynek* hívják ezt az embert, a ki a múlt év márczius 17-én haza menve azt látta, hogy apósa *Tóth Ferencz* az ő nevével veszekedett. A veszekedés oka pedig éppen ő volt, mert semmit sem dolgozott s ezért az apósa joggal megharagudott reá. A mint haza ment, kissé ittas állapotban, neje azzal fogadta, hogy már megint miért nem dolgozik s mondta, hogy fizesse ki az adósságot. Erre dühbe jött *Rabella* s felkapta a földön levő baltát s az öregot kergetni kezdte. Az

öreg, hogy a dühös ember elől meneküljön, a szobába ment és az ajtót magára zárta, de azt betörte *Rabella* és őt fejszecsapást mért az örege, a ki eszméletlenül rogyott össze, sőt az utolsó ütés lábszárát is eltörte, a mi ugyan össze foradt, de a lába megrövidülést szenvedett, úgy hogy mai is sántít az egyik lábára. *Rabella* a tegnapi tárgyaláson azt mondta, hogy mi történt nem tudja, mert annyira dühös volt, hogy azt sem tudja mit csinált. A tanúk mind ellene vallottak s így a vád-és védbeszéd elhangzása után *Rabella Györgyöt* a törvényszék hat hónapi fogházra ítélte, a mely ítélet ellen fellebbeztek. Vádlottat *Hegyesy Márton*, a jeles kriminalista védte.

Elitelt apagyilkos. Nagy-Csűrőn ezelőtt vagy 3 évvel *Schneider János* ottani lakos holtan hozta ha a mezőről édes apját és mindenkinél siránkozva beszélt, hogy az öreg *Schneider* a kocsirol a lovak közzé bukott s a megvadult lovak össze-vissza rugták, tiporták. Ennyiben maradt a dolog, a szörnyű halállal kimult embert pedig nagy részvétellel eltemették. Néhány hónappal ezelőtt aztán megtörtént az a szokott dolog, hogy a fiatal *Schneider* faképnél hagyta szeretőjét, *Groó Mária*t. A cserben hagyott leány bosszúból feljelentést tett csapodár kedvese ellen. Ebből és a letartóztatott *Schneider* vallomásából kiderült az a szörnyű dolog, a mi már talán örökre feledésbe is ment volna. Bizony az derült ki, hogy tulajdon édes apját gyilkolta meg *Schneider* egy *Zlate Tinka* nevű cigány segítségével. A holttestet aztán a lovak lábai alá lökték, hogy azok összetapossák. Tegnap ítélte a gyilkosok felett a nagyszabeni kir. törvényszék általános érdeklődés között 2 napi végtárgyalás után köztel általi halálra ítélte mindkettőt. *Groó Mária*t bizonyíték híján fölmentette. Elitelték felebbeztek.

Felmentett rendőr. Hivatalos hatalommal való visszaéléssel és becsületsértéssel vádolta tegnap *Bálint Ármin* rendőrt *Fehérvári* *Ferenczné*, a kit viszont becsületsértéssel vádolt *Bálint*. A tárgyalás során visszavonták a becsületsértést s csakis a hivatalos hatalommal való visszaélés vádja maradt fenn. Az eset különben az, hogy a múlt évben augusztus 2-án két iparos inas tiltott helyen fürdött s ezért a rendőr beakarta őket kísérni, a mi ellen a mikor a gyermekek tiltakoztak, ruhájukat akarta elvinni. A lárma után előjött az egyik gyermek anyja, *Fehérvári* *Ferenczné* is, azután ő folytatott a rendőrrel vitatkozást. A vitának aztán az lett a vége, hogy mindketten különösen sértő kifejezésekkel illették egymást. Ezért állottak ma a törvényszék előtt, de miután a becsületsértést visszavonták szigorú lett, hogy a rendőr jogosan járt el, az ügyész indítványára a törvényszék a rendőrt felmentette.

A ki elsikkasztja a lefoglalt dolgokat. *Kalmár András*nak valami tartozása volt, a melynek fejében még a múlt évben lefoglalták 29 darab birkáját. *Kalmár* egyet gondolt s eladta a birkákat, így akarta hitelezőjét kijátszani, úgy hogy midőn árverelni mentek hozzá, már nem volt hírok sem a birkáknak. Ezen tetteért állott ma a törvényszék előtt, sikkasztással vádolva. Töredelmesen be is vallotta s mentségül azt hozta fel, hogy ő nem tudta, hogy nem szabad eladni a lefoglalt dolgokat, de a törvényszék nem vette figyelembe a védekezést s 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen fellebbeztek.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROYETTA G. Ford.: S. J. 40.

«Hagyd el már! — Hiszen te bolond vagy! — Ne jöjj oly közel hozzám, mert ha valaki meglát bennünket, igazán szépet gondolhat rólam.»

Elza nem tréfált többé. Praudino rögtön eltávozott.

«Akarod-e, hogy visszafelé uszszunk?»

«A hogyan kívánod!»

«Oly szép itt a víz közepén egyedül lenni!»

«Jól mulatsz, Praudino?»

«Nagyon!»

«Mint tegnap este?»

«Oh nem! Tegnap este volt, mint mondani szokás, életemnek legszebb napja.»

«Mily buta vagy te mégis!» —

«Teringettél! Te már egészen megszoktad a japáni észjárást!»

«Japán, vagy China! Annyi bizonyos, hogy Jamagata nem beszél ilyen ostobaságokat!»

«Vigyázz! — Megittalak!»

«Menj el!» —

«Ejnye! de félénk lettél!»

«Fogunk még egyszer gondolozni *Ceciliával*, nemde?»

Elza csak tréfából beszélt így, de rögtön látta, hogy Praudino ezt éppen oly rossz néven veszi a vízben, mint a szárazon. «Ne légy dühös, te érzékeny ember! Hát nem vetted észre, hogy én csak tréfából mondom ezt?» — tette hozzá nevetve.

«Add ide a kezedet!»

«Nem!»

«Add ide a kezedet!»

«Nem! Ne tréfálg, hallod-e? Azt nem teszem!»

És Elza megfordult, hogy a fürdőhöz uszszék vissza.

«Jaj Istenem!» kiáltott fel, «mily messzire eljöttünk!»

És valóban a fürdővendégek, kik a part szürke homokján ide-oda mozogtak, gyermekeknek tűntek fel. A fürdőház alacsonyok és kicsinynek látszott, mintegy játékszerré zsugorodva össze.

Mindketten lassan és szó nélkül úsztak. Praudino kissé hátrább, Elza minden mozdulattal figyelemmel kísérve. Elza pedig örült a meleg napfénynek, meiytől erős sós illat szállt fel a tenger vízből.

«Kicsoda az ott abban a nagy kalapban, ki éppen velünk szembe jön?» kérdé Praudino bizalmatlanul társnőjét, egy alakra mutatva a messze távolságban, mely a víz felületén úszva éppen úgy nézett ki, mint valami tők.

«En nem tudom! nem látok semmit,» válaszoló Elza. De a kis hamis most az egyszer nem mondott igazat. — Annyi azonban való, hogy ajkai meglegedett mosolyra húzódtak és hogy ismét felemelte azon ürügy alatt, hogy kalapját megigazítsa, hóféhér karjai egyikét melyen csillogtak a vízeseppek. Aztán oldalvást úszott, nagyon oldalvást és majd lassította, majd gyorsította mozdulatait.

«Megmondom neked, ki jön ott velünk szemben,» mondá Praudino az ő saját szerű ártatlanságával. De midőn mindinkább közeledtek egymáshoz és ő felismerhette, hogy ki van a nagy kalap alatt, elment minden kedve és szegény szive elkezdett dobogni, mintha szét akarna repedni és az egész nagy, kék vízfelület táncolni kezdett szemei előtt.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Reichsrath ülése.

Bécs, okt. 8. (Saját tudósítónk távirata.) Az ülés kezdete előtt az osztályok rosszaló-bizottságot választottal, a mely az *Iró* és *Gregorij* közti sértegetési affért lesz hivatva elbírálni.

A kormány tegnap benyújtott javaslata a mezőgazdák szak-szövetkezetéről azonos a múlt őszi évben benyújtott hasonló című javaslattal.

Verkauf dr. vitát indítványoz az alelnöknek a parlament szolgálaira vonatkozó tegnapi nyilatkozata felett. Az indítványt elvetik.

Következik az inségeseknek állami segélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása, *Zaunegger* az ausztriai vízáradások okozta

károkat vázolja, sürgős segítséget követel. Ő Felsége iránt, a ki a katasztrófa alatt az országban tartózkodott, a lakosság meleg köszönetét tolmácsolja.

Menger dr. hasonló értelemben szólal föl.

Az ülést ezután egy órára felfüggesztették, hogy a megválasztott rosszaló bizottság tanácskozassék.

A híres pohárköszöntő.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.)
Vilmos császár híres pohárköszöntőjét, mint igen jó forrásból jelentik az *«Esti Ujság»-nak, maga rögtönözte fogadtatásának lelkesítő hatása alatt.* Nem látta, sem nem fogalmazta ezt diplomata. Mielőtt azonban elmondta, tudatta királyunkkal és közvetlen környezetével, miről akar beszélni. Királyunknak rendkívül megtetszta beszéd. Valószínűleg nagyban hozzájárul ez a rögtönzés a 10 szobor történetéhez is.

Orosz vasut-kötvények.

Budapest, október 8. (Saját tud. távirata.)
Az orosz keleti-vasut 4%-os adómentes kötvényeire az aláírást ma a megnyitás után rögtön berekesztették, mert a kölcsönt rögtön tuljegyezték.

Peták százados rehabilitálva.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.)
A tavalyi véres szombathelyi tragédia hőstét Peták Emil századost a hadbíróóság teljesen felmentette a tett következményei alól. Ez ítéletet a hadügyi miniszter helyben hagyta. Ma bocsátották szabadon a soproni fogházból, hol vizsgálati fogságban töltött közel egy évet. A teljesen rehabilitált százados a hadseregben viselt rangját megtartja továbbra is.

A Kassics-tárgyalások.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távirata.)
A mint értesülünk, a fegyelmi bizottság, a mely jelenleg a Kassics-féle ügyben tárgyal, ezen tárgyalásokról, minthogy azok nem nyilvánosak, tudósítást egyáltalában nem közöl és így a lapokban ezen tárgyalásokról eddig megjelent közlemények, minthogy egyoldalú információkon alapulnak, nemcsak hogy nem hitelesek, de több pontra nézve nem is felelnek meg a valóságnak. Hogy mennyire színezettek e közlemények, azt az olvasó, a ki ezen ügyet eddig figyelemmel kísérte, maga is könnyen kiveheti.

Budapest, október 8. (Saj. tud. távirata.)
Kassics-féle fegyelmi tárgyalást ma kellett volna megtartani, azonban Kassics gégehurutban fekszik. A tárgyalást ezért 16-ára halasztották.

A török-bulgár konfliktus.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.)
A török irányadó körök általánosan elítélik azokat az állításokat, amelyek szerint a határvonalakon török és bolgár katonák között összeütközések történtek volna. Hasonlóképpen határozottan tagadják azt, hogy a török kormány lépéseket tett volna Szófiában a bulgáriai erődítési építkezések miatt.

Német munkás-sztrájk.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távirata.)
A fémmunkások tegnap két gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, a melyben a munkások képviselőinek az egyeztető hivatal előtt

való eljárását helyeslik. Bár a javasolt feltételek tartós békét nem ígérnek, a gyűlések elhatározták, hogy a részöntő munkások sztrájkját befejezettnek jelentik ki. Híre jár, hogy a munkát hétfőn megint megkezdik.

Óriási erdőégés Amerikában.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.)
Az erdőégésről szóló újabb hírekből kiderül, hogy 300 négyszög mérföldnyi terület pusztult el és 2000 család maradt lakás nélkül.

A görög kormány erősödik.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távirata.)
Havas ügynökség jelenti. Ralli pártja teljes zűllésnek indult. Több képviselő, egyebek közt Metaxas volt miniszter is kijelentette, hogy a pártból kilépnek. A kormány többsége napról-napra növekszik. Görögország második meghatalmazottjánál a végleges békeszerződést megállapító tanácskozásaira Stefanos volt külügyminisztert szemelték ki. Vonatkozással a fehér könyv közzétételére, az *«Asty»* című újság rosszalja Ralli rendszerét, aki nem követte Hanotaux tanácsát, hogy Görögország régi hitelezőivel jusson megállapodásra és így kárpótolja Németországot. A lapok jelentik, hogy a király, mielőtt a Zaimiss-kabinet megalakítását elrendelte, több befolyásos vidéki ember tanácsát kérte ki, akik Delyannis újra való meghívását, mint a melynek legsúlyosabb következményei lehetnének, mindannyian elutasították. Általános az a nézet, hogy Delyannis többé nem térhet vissza a kormányra.

Egy anarchista letartóztatása.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.)
Rion Ágoston anarchistát Valenciában letartóztatták.

Spanyolok Waylerről.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távirata.)
(Sauchez Mira tábornokot, aki ellen bűnvádi eljárást indítottak, már kibocsátották fogságából.) Azokat a tüntetéseket, amelyeket Havannában Weyler tábornok érdekében rendeztek, jelentékteleneknek mondják, mert egyedül a hadsereg részére szállító kereskedőktől eredt.

Venezuelai pénzhiány.

Budapest, október 5. (Saját tud. távirata.)
A *«Reuter ügynökség»* jelenti; A venezuelai pénzügyminiszter levelet irt a bor tulajdonosok szindikátusához, amely kész-üldemények fejében járó váltók kimaradását, hogy a kormány nem határozott még a külföldi adósságok kérdésében. A kormány legutóbbi időben csekély bevételek következtében arra kényszerült, hogy a fix napokon esedékes fizetéseket is beszüntesse.

Görög-török békebizottság.

Budapest, október 8. (Saj. tudósítók táv.)
A tegnapi minisztertanácsban jegyzéket szerkesztettek, amely a krétai mohamedánokra való utalással azt kéri, hogy minél előbb rendezzék a krétai kérdést. A szultán iradét adott ki amely bizottság kiküldését rendelik, el Kis-Ázsiába, hogy ott a lerombolt örmény templomok és falvak újraépítéséről gondoskodják. A bizottság tagjai közt négy török, egy gregoriánus örmény, egy katolikus örmény és egy görög van. A patriarkátus ezzel az intézkedéssel nincs nagyon megelégedve. Tegnap a patriarkátus rendkívüli tanácskozást tartott, amelyen elhatározták, hogy a bizottság, mint már ré-

gebben is megigérték, az általános nyomor enyhítésével is foglalkozzék. Elhatározták továbbá, hogy ismételtengedélyt kérnek arra, hogy az inséges örmények számára gyűjtést indíthassanak.

Görög hadikárpótlás.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távirata.)
Sir Edgar Vincentnek hosszabb értekezlete volt a pénzügyminiszterrel. A kormány ezidőszert nem szándékozik a hadi kárpótlás felett pourparlékba bocsátkozni, mert az ellenőrzést és a régi hitelezőkkel való megállapodást sürgetőbbnek tartja, amely utóbbi, amint hiszik, a kölcsön kibocsátást megkönnyebbitené. Itt egyébként még mindig remélik, hogy valamennyi vagy néhány hatalom jóállást vállal a kölcsönért. A sajtó sürgeti a kabinetet, hogy tegyen meg minden lehetőt a jóllállás kiszélesítésére.

Spanyolország Amerikának.

Budapest, október 8. (Saját tud. távirata.)
A *«Heraldo»* szerint Spanyolország felelete az Egyesült-Államok jegyzékére, a következőket fogja tartalmazni: Ha az Egyesült-Államok a kubai háboru miatt szenvednek, akkor másrészt bizonyos, hogy a felkelést az Egyesült-Államokból jövő elemek szítják. A kormány annak a reményének ad kifejezést, hogy az új kubai politika változást fog előidézni az Egyesült-Államok magatartásában.

Előkelő tolvajná.

Budapest, október 8. (Saját tud. távirata.)
Bruxelles-ben egy előkelő államhivatalnok feleségét, ki barátnéjánál éppen táncestélyen volt a rendőrség váratlanul letartóztatta. Nyomára jöttek, hogy egy értékpapirokat sikkasztó tolvajbanda tagja. Feladata volt, hogy az értékpapirokon tuladjon, s azokat értékesítse. A városban óriási feltűnést keltett az eset.

KÖZGAZDASÁG.

Még egy csapás.

(A. É.) Gazdaközönségünk évek óta nem volt hasonló nyomasztó viszonyok közt, mint most. Mintegy bevezetesként föllépett két év előtt a sertésvész, melynek pusztítását s annak következményeit csak e télen fogjuk igazán érezni. Szemtermelésünk rosszasága miatt nagyon valószínű, hogy éhínséggel lesz majd dolgunk, mert a hideg idő beálltával sok embernek nem lesz a szalonnához kenyere és a kenyérhez szalonnája, vagyis sem kenyere, sem szalonnája.

Nemely megyének még mindezekon kívül több is jutott a földművelésügyi miniszterium jóvoltából s pártfogásából.

Köztudomásu, hogy az alföldön már rég otthonos a lovak közt a takonykór. A jelen év folyamán a gyanus állatoknak hivatalosan bejelentett száma meglehetősen erősödött, különösen Torontálban, a min segitendő, a miniszterium rettenetes ügybuzgalmat tanúsító rendeletet bocsátott ki, melynek két főbb rendelkezése érdemel figyelmet.

Az egyik szerint minden községben, melyben gyanus ló van, az összes lómarhalevelek bevonandók s ujaknak további kiadása beszüntetendő, vagyis ily községbe tartozó ló egyáltalán el nem adható.

A másik kimagasló rendelkezés szerint a lóállomány beistállózkodó előre meghatározott időben és házról-házra megvizsgálandó, a mi hónapokig fog eltartani az állatorvosok csekély létszáma miatt és ez évben alig lesz befejezhető.

Az egész rendeletből egyáltalában kéri az, hogy teremtsen meg a takonykórnak ez idei szerfölött való elterjedésétől, abban a meggyőződésben lévén, hogy a fekélykór azelőtt

években ily erősen nem lépett föl. A gyakorlatban levő állatorvosok azonban tudják, hogy a takonykór mindig erős pusztításokat vitt véghez, hogy pedig az idén több van bejelentve, az csak annak tulajdonítható, hogy az állatorvosok létszáma szaporodott és hogy e karnak fiatal tagjai a takonykóros lovaknak sutytyomban való eltüntetését a tisztességgel megegyezhetőnek nem tartják.

Kiérzik a rendeletből, hogy a miniszteriumban sokat foglalkoznak a szarvasmarhák ragadós tüdőlobjával; e szellem ragadt a takonykóros lovakról szóló rendeletre is, már pedig a fekélykórnak természete, a ragályozásának körülményei s egyéb tulajdonságai, a gyakorlatban való elfojthatásának körülményei egészen mások, mint a ragadós tüdőlobnál.

A rendeletnek legszerencsétlenebb, legvexatóriusabb és egyúttal leghiábavalóbb intézkedése a marhalevelek bevonása s a marhalevelek kiállításának beszüntetése, vagyis egy-egy község egész lóállományának zár alá helyezése, mely intézkedésére, a takonykór természeténél fogva, csak annak igen nagy elterjedésénél lehetne szükség.

Elfogadható lenne az intézkedés felvidéki községekben, a melyekben kicsi a lólétszám, de a felvidék erős, átlagban 1000 lóval rendelkező községeire ily intézkedést tenni, semmiféle szakszempontra nem kívánhatja s még kevésbé támogathatja.

E rendelkezés teljesen szeptember 15-én lép életbe, s következménye az lesz, hogy például Torontál községeinek egy része zár alá kerül, e községeknek gazdaközönsége lovaikat az őszre el nem adhatja. Tekintve, hogy a népnek — mint említett igen — most azonban sem eladó sertése, sem buzája nincs, kérdés, mivel fog pénzelni, hogy télen megélhessen, ha lovainak fölőslégét nem értékesítheti. Mitevő lesz majd a népnek legszegényebbike — a dinnyés paraszt, a kubikus, a fuvaros stb. — akinek csakis nyáron van szüksége lóra s télen helyez sem szoríthat annak. Kénytelen lesz majd két alatt marhalevél nélkül eladni lovát tetemes

kárral, a mit egyes élelmes emberek ismételtén fognak kihasználni:

A kinek pedig gyanus lova van, az, mint eddig is, cigány kezébe juttatja azt, mert ez rendszerint el nem árulja az eredeti gazdát; a fertőzésekre gyanusokon szintén nagy gyorsan tud marhalevél nélkül is. Ki szenvedne tehát leginkább e rendelet miatt, mint az, a kire e rendelkezés tulajdonképpen irányítva nincs, a jóra való, szótfogadó, lovának minden betegségét bejelentő polgár.

A rendeletnek második intézkedése inkább csak vexatórius a gazdaközönségre nézve, mintsem káros, de gyakorlati értéke abszolút nincs. A lóállomány beistállósítása és a lovaknak házról-házra járva való megvizsgálása semmivel sem fog több takonykóros esetet fölfedezni, mint a mennyit az állatorvosok december végéig különben is bejelentettek volna. Az általános lóvizsgálatok akár házról-házra történnek, akár egy helyen összpontosítva, nagyon kevés befolyással bírtak eddig is a takonykór kiirtásában, mert ily vizsgálatokra gyanus lovakat csak a legkritikább esetekben vezetnek elő s házról-házra járnak, elrejtik az ily lovakat.

S a mennyiben már most találni is fog a vizsgáló állatorvos gyanus lovat, kénytelen lesz azt eltitkolni, mert a rendelet szerint nem az illető istálló, hanem az egész község kerülne zár alá s így az izgatottság az egyébként is rossz év miatt oly fokot érhet el, hogy az állatorvos személye sem lehetne tökéletes biztonságban.

Kitűnik a rendeletnek naiv s szakszerűtlen voltából, hogy az a miniszteriumban gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember meghallgatása nélkül készült. Elég szomorú, hogy épp Magyarországon úgy a megyéknél, mint a szakminiszterium kebelében az állategészségügyet kezdő aljegyzők s fogalmazók intézik az egyesek, az illető ügy és az egész ország nagy kárára.

A takonykór terjedésének már régen kellett volna gátat vetni, a mely célra csak egyetlen egy radikális eszköz áll rendelkezésünkre: a kártalanítás.

Volna egy másik, ugyan nem radikális eszköz is: a lovak nyilvántartása, a mi azonban majdnem annyi költséget emésztene föl mint a kártalanítás, a közönségnek elleneszenves s terhes, de rossz közigazgatásunk miatt pontos sem lehetne soha, úgy hogy az esetben sem lehetne valamennyi lovat állatorvos által időközönként megvizsgáltatni.

Igen helyes volna, ha a földmívelésügyi miniszteriumban mielőbb revideálnák e sérelmes rendeletet.

Gabonatözsde.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Készáru buzában az irányzat szilárd volt és miután a malmok vételkedvet tanusítottak, árak 30,000 mm. forgalom mellett, 10 krral emelkedtek.

Határidők.

Budapest, okt. 8.

Határidőben alacsonyabb amerikai befolyással nem volt, az árak szilárdan zárulnak.

Buza őszre	— — — — —	12.36
Buza tavaszra	— — — — —	11.96
Tengeri	— — — — —	5.28
októberre	— — — — —	4.60
Rozs őszre	— — — — —	8.58
Zab őszre	— — — — —	6.03

Értéktözsde.

Budapest, okt. 8.

Oszták hitel	— — — — —	352.60
Magyar hitel	— — — — —	386.1/4
Allamvasut	— — — — —	336.—
Déli vasut	— — — — —	84.—
Rimamurányi	— — — — —	254.1/4
Magyar jelzálog	— — — — —	274.1/4
Magyar leszámítoló	— — — — —	250.1/4
Villamos vasut	— — — — —	284.1/4
Magyar ipar ker. bank	— — — — —	101.—
Budapest közuti	— — — — —	373.—

Bécs, okt. 8.

Oszt. hitel	— — — — —	352.1/4
Magyar hitel	— — — — —	387.—
Allamvasut	— — — — —	336.1/4

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegasszony ö. császár és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legrészesebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tüzlők, iskolásgyermekek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzet és egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivanatra bérmentve küldök. (242) 47-52

Műhímzés.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérneműk.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	P.-Ladány ind.	4 03	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	Debreczen >	5 23	3 05	8 59	4 07	7 58
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >			9 33	8 51	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >			9 50	9 10	Báránd >			12 07	2 12						
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	Sáp >			12 24	2 27						
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	B.-Ujfalva >	1 33	6 30	12 46	2 47						
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	M.-Peterd >			1 00	3 00						
F.-Vásárhely >			11 01	10 27	M.-Keresztes >			1 14	3 12						
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	Bors >			1 28	3 25						
Nagyvárad érk.	2 30	8 38	11 17	10 44	Püspöki >			1 36	3 32						
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42						
Püspöki >		8 51	11 42	11 14	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58						
Bors >			11 50	11 22	V.-Velenceze >	2 25		2 30	4 05						
M.-Keresztes >			12 03	11 37	F.-Vásárhely >			2 41	4 16						
Mező-Peterd >			12 15	11 50	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38						
B.-Ujfalva >	3 18	9 22	12 29	12 05	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56						
Sáp >			12 47	12 26	4 49 Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20						
Báránd >			1 01	12 42	4 13 Brátka >			4 06	5 43						
P.-Ladány >	3 58	10 03	1 34	1 19	Bucsa >		8 51	4 27	6 04						
Szolnok >	5 32	11 44	3 35	3 37	Csucsá >	4 16	9 7	4 53	6 31						
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 00	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 00	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 34
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 05
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Békes-Csaba >	6 40	12 54	11 27
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Less >	9 04	5 00	7 51
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 00
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 15
Szeged érk.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 30	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40
V.-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	† 4 42	† 2 43	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 40
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 23
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 55
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	† 5 58	† 4 15	Körös-szeg >	7 02	3 36	Véztő >	6 12	5 36
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	† 4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 08
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	† 6 19	† 4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 28
Magyar-Cséke >	6 50	† 5 —	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 02
Dusesd >	† 7 05	† 5 12	Gyanta >	6 56	† 5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 14
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Szakál >	7 48	7 49
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Véztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 13
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	† 7 55	† 6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 38
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	† 8 07	6 40	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53
Borz >	† 8 53	† 6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 13
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	† 7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 32
Sonkolyos >	† 9 18	† 7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50						
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	† 8 31						
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	† 8 45						
Lunka-Rézbánya >	10 56	† 8 21	V.-Velenceze >	10 01	9 09						
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19						

Székelyhid—Margitta			Margitta—Székelyhid		
	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid ind.	10 02	8 —	Margitta ind.	4 35	4 45
Apátkeresztur >	10 56	8 46	Monos-Petri >	4 46	4 57
V.-Ábrány >	11 12	9 —	V.-Ábrány >	5 57	5 10
Monos-Petri >	11 24	9 11	Apátkeresztur >	5 13	5 29
Margitta érk.	11 35	9 21	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 10

Szombatság-Rogoz—Dobrest.			Dobrest—Szombatság-Rogoz.		
	Vegy. v.	Vegy. v.		Vegy. v.	Vegy. v.
Szombatság-Rogoz ind.	7 55		Dobrest ind.	6 36	
Nánhegyesel >	† 8 21		Nánhegyesel >	† 6 46	
Dobrest érk.	8 31		Szombatság-Rogoz érk.	7 10	

Nagyvárad—Érmihályfalva		Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Vegy. v.	Vegy. v.	Vegy. v.		
Nagyvárad ind.	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25
B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06
Bihar >	7 46	6 25	Székelyhid >	6 14	6 51
Paptamási >	8 18	6 53	Nagykágya >	6 27	7 05
Gyapoly >	8 36	7 08	B.-Diószeg >	6 42	7 25
B.-Diószeg >	9 01	7 29	Gyapoly >	6 59	7 43
Nagykágya >	9 17	7 43	Paptamási >	7 24	8 09
Székelyhid >	9 51	8 10	Bihar >	7 45	8 33
Érselind >	10 24	8 33	B.-Püspöki >	8 05	8 57
Érmihályfalva érk.	11 04	9 07	Nagyvárad érk.	8 21	9 14

A vonatok közlekedési ideje közep európai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.